

Inleiding Programmeren Recursieve datastructuren

Toon Calders

Overzicht

- Korte herhaling
 - Opgepast met new en delete!
- const variabelen

recursieve datastructuren

Wat zagen we vorige keer?

- Dynamic memory allocation:
 - Reserveer geheugen in "free space"
 - Blijft behouden tot expliciet vrijgegeven
 - Toegang tot het geheugen via een pointer
- "struct" om groepjes attributen en functies die samen horen te groeperen
 - Nieuw data type
 - Kan net zoals elk ander datatype via new in de vrije ruimte aangemaakt worden

 Bekijk volgend stukje code; welke van de volgende rvalues staan op de stack, welke in de vrije ruimte?

- matrix
- matrix2
- matrix[1]
- matrix2[0][1]

```
int main() {
   double** matrix;
   matrix=new double*[2];

for(int i=0;i<2;i++) {
    matrix[i]=new double[4];
  }

  double** matrix2=matrix;
}</pre>
```


 Bekijk volgend stukje code; welke van de volgende rvalues staan op de stack, welke in de vrije ruimte?

- matrix
- matrix2
- matrix[1]
- matrix2[0][1]

```
int main() {
   double** matrix;
   matrix=new double*[2];

for(int i=0;i<2;i++) {
    matrix[i]=new double[4];
  }

  double** matrix2=matrix;
}</pre>
```



```
0x62fe84
                            0x62fe85
                            0x62fe86
int main() {
                            0x62fe87
  double** matrix;
                            0x62fe88
  matrix=new double*[2];
                            0x62fe8a
 for(int i=0;i<2;i++) {
    matrix[i]=new double[4];
                            0x62fe8e
  double** matrix2=matrix;
                            0x62fe90
                            0x62fe91
                            0x62fe92
                            0x62fe93
                            0x62fe94
```

0x62fe89 0x62fe8b 0x62fe8c 0x62fe8d 0x62fe8f

double** matrix 0xf316d8 double** matrix2 0xf316d8 stack

0xf316d8 0xf316d9 0xf316da 0xf316db 0xf316dc 0xf316dd 0xf316de 0xf316df 0xf316e0 0xf316e1 0xf316e2 0xf316e3 0xf316e4 0xf316e5 0xf316e6 0xf316e7 0xf316e8

double* **~** 0xf316e0 double* 0xfa16e0 double double

fa16e0 double fa16e1/ fa16**2**2 fa1/6e3 f 116e4 double fa16e5 fa16e6 fa16e7 fa16e8 double fa16e9 fa16ea fa16eb fa16ec double fa16ed fa16ee fa16ef fa16f0 double

 Welke commando's geven het geheugen gereserveerd voor matrix correct terug vrij?

```
int main() {
   double** matrix;
   matrix=new double*[2];

for(int i=0;i<2;i++) {
    matrix[i]=new double[4];
  }

  double** matrix2=matrix;
}</pre>
```

Δ

delete[] matrix;

B

```
for(int i=0;i<2;i++) {
    delete[] matrix[i];
}
delete[] matrix;</pre>
```

```
delete[] matrix;
for(int i=0;i<2;i++) {
    delete[] matrix[i];
}</pre>
```


 Welke commando's geven het geheugen gereserveerd voor matrix correct terug vrij?

```
int main() {
  double** matrix;
  matrix=new double*[2];
  for(int i=0;i<2;i++) {
    matrix[i]=new double[4];
  double** matrix2=matrix;
                                access
                              violation
       delete[] matrix;
       for(int i=0;i<2;i++) {
          delete[] matrix[i];
```

```
memory leak

A

delete[] matrix;
```

```
for(int i=0;i<2;i++) {
    delete[] matrix[i];
}
delete[] matrix;</pre>
```


New en delete: let op!

• Delete enkel geheugen dat je met new reserveerde!

```
int* grootste(int a[], int size) {
  if (size==0) return nullptr;
  int max=a[0];
  int maxidx=0;
                                                 int main() {
                                                   int a[5]={3,2,7,8,9};
  for (int i=1;i<size;i++) {</pre>
                                                   int* m=grootste(a,5);
    if (a[i]>max) {
       max=a[i];
       maxidx=i;
  return &a[maxidx];
```


New en delete: let op!

Delete nooit iets 2 maal!

```
int* a=new int[5];
int* b=a;
delete[] b;
```


Struct

 Met struct kunnen we nieuwe datatypes maken door bestaande datatypes te combineren

```
struct staticList {
   int* v;
   int size;

   staticList(int n) {
      v=new int[n];
      size=n;
   }
};

Constructor; wordt uitgevoerd
telkens een nieuwe staticList wordt
gemaakt.
```


• Bekijk volgend stukje code; wat is de output?

```
struct staticList {
  int *v;
  int size;

  staticList(int n) {
    v = new int[n];
    size = n;
  };
};
```

```
void doubleList(staticList sl) {
  int* newv=new int[2*sl.size];
  for (int i=0;i<sl.size;i++) {
    newv[i]=sl.v[i];
  }
  sl.size=2*sl.size;
  delete[] sl.v;
  sl.v=newv;
}</pre>
```

```
int main() {
    staticList sl(3);
    doubleList(sl);
    sl.v[1] = 3;
    cout << sl.size;
}</pre>
```


Overzicht

- Korte herhaling
 - Opgepast met new en delete!
- const variabelen

recursieve datastructuren

Const variabelen

- In C++ kunnen we expliciet aangeven dat een variabele niet van waarde mag veranderen
- Waarom willen we dat?
 - Compiler kan deze informatie gebruiken om performantere code te schrijven
 - Documentatie van code ("Deze waarde verandert niet")
 - Vermijden van fouten: soms geven we een variabele door *by reference* omwille van efficiëntie redenen en niet om waarden aan te passen; const parameters laten de compiler toe om te waarschuwen als dit toch fout loopt!
- Hoe doen we dit?

const int i=5;

Const variabelen

```
#include <iostream>
using namespace std;
                           Constant global variables
const int WIT=0;
const int ZWART=1;
int main()
                            Constant local variable
    int a=3;
    const int b=4;
```


Voorbeeld (cplusplus.org)

```
1 #include <iostream>
 2 using namespace std;
 4 const double pi = 3.14159;
 5 const char newline = '\n';
 6
 7 int main ()
     double r=5.0;
                                    // radius
     double circle;
10
11
12
     circle = 2 * pi * r;
     cout << circle;</pre>
13
14
     cout << newline;</pre>
15 }
```


Const parameters

```
int largest(const) vector<int>(&y)
    int largest=v[0];
    for(int x:v) {
        if (x>largest) {
             largest=x;
    return largest;
int main()
    vector<int> v={1,5,7,9,3};
    cout << largest(v) << endl;</pre>
```


Const parameters

• Const is "besmettelijk"; als een variabele const is, dan moeten alle functie-parameters waar die variabele by reference aan doorgegeven

wordt, const zijn.

```
../les15-const.cpp:51:21:
error: binding 'const
matrix' to reference of
type 'matrix&' discards
qualifiers
```

```
void printMatrix(matrix m);
matrix newMatrix(int num r, int num c);
matrix multiply (matrix &A, matrix &B);
matrix square(const) matrix &A) {
    return multiply (A, A);
int main()
    matrix A=newMatrix(3,3);
    matrix B=square(A);
```


Hoe lossen we dit op?

```
void printMatrix(matrix m);
matrix newMatrix(int num r, int num c);
matrix multiply (const matrix &A, const matrix &B);
matrix square(const matrix &A) {
    return multiply (A, A);
int main()
    matrix A=newMatrix(3,3);
    matrix B=square(A);
```


Voorbeeld: Const parameters

```
bool deler(int deler, int x) {
    return (x%deler) ==0;
bool isPriem(const int x) {
    for (int i=2;i<x;i++) {
        if (deler(i,x)) {
             return false;
    return true;
int main()
    cout << isPriem(13) << endl;</pre>
```


Universiteit Antwerpen

Const pointers en pointers naar const

We lezen types van links naar rechts:

```
• const int * p; // p is een pointer naar een constante integer
 int a=5; p=&a; // toegestaan
 p=new int; // toegestaan
 *p=3; // ERROR
• int a=5;
 int * const p=&a; // p is een constante pointer naar een integer
                   // ERROR
 p=&a;
                      // toegestaan
 *p=3;
• int a=5;
 const int * const p=&a; // p is een constante pointer naar een constante int
 int b=3; p=&a; // ERROR
               // ERROR
 *p=3;
```


Beschouw volgende declaraties:

```
const int a=3;
int b=5;
vector<int> v={1,2,3};
const int* p=nullptr;
const int* const p2=&a;
```

Welke van volgende 6 assingments zijn toegestaan?

```
*p2=4; delete p2; p2=nullptr; p=&b; *p=3;
```


Overzicht

- Korte herhaling
 - Opgepast met new en delete!
- const variabelen

recursieve datastructuren

Noot: Pointer naar struct

- Als we een pointer naar een struct hebben, kunnen we -> gebruiken om de componenten van de struct rechtstreeks te benaderen.
 - p->x is synoniem van (*p).x

```
struct coordinaat {
    double x;
    double y;
};

int main() {
    coordinaat* p = new coordinaat;
    p->x=0.5;
    p->y=0.7;
    return 0;
}
```


• Een struct kan ook een referentie naar een object van hetzelfde struct type bevatten:

```
int zitplaatsen;
wagon* volgende;
};

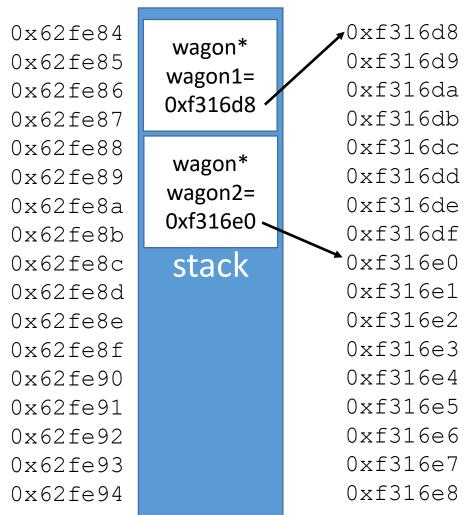
wagon* wagon1=new wagon;
wagon* wagon2=new wagon;
wagon1->zitplaatsen=20;
wagon2->zitplaatsen=20;
wagon1->volgende=wagon2;
wagon2->volgende=nullptr;
```

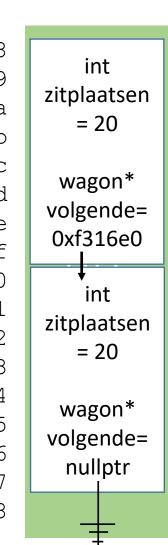
Speciale waarde die aanduidt dat de pointer nergens naar wijst


```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};

wagon* wagon1=new wagon;
wagon* wagon2=new wagon;
wagon1->zitplaatsen=20;
wagon2->zitplaatsen=30;
wagon1->volgende=wagon2;
wagon2->volgende=nullptr;
```


• We kunnen naar de volledige trein verwijzen door enkel een pointer

naar de eerste wagon door te geven:

```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```



```
void printTrein(const wagon* w) {
    while (w!=nullptr) {
        cout << "Wagon met "
              << w->zitplaatsen
              << " plaatsen" << endl;</pre>
        w=w->volgende;
```

```
0x62fe84
0x62fe85
0x62fe86
0x62fe87
0x62fe88
0x62fe89
0x62fe8a
0x62fe8b
0x62fe8c
0x62fe8d
0x62fe8e
0x62fe8f
0x62fe90
0x62fe91
0x62fe92
0x62fe93
0x62fe94
```

Variabelen van main() wagon* w =0xf316d8⁴

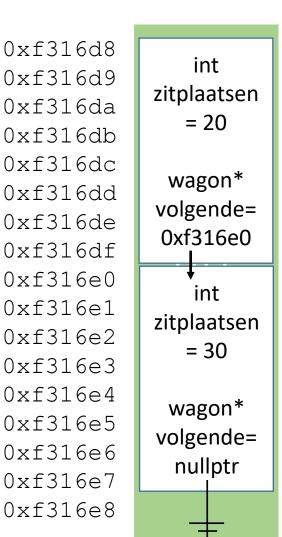
```
int
zitplaatsen
   = 20
 wagon*
volgende=
0xf316e0
   int
zitplaatsen
   = 30
 wagon*
volgende=
  nullptr
```



```
void printTrein(const wagon* w) {
    while (w!=nullptr) {
         cout << "Wagon met "</pre>
              << w->zitplaatsen
              << " plaatsen" << endl;</pre>
         w=w->volgende;
```

```
0x62fe84
0x62fe85
0x62fe86
0x62fe87
0x62fe88
0x62fe89
0x62fe8a
0x62fe8b
0x62fe8c
0x62fe8d
0x62fe8e
0x62fe8f
0x62fe90
0x62fe91
0x62fe92
0x62fe93
0x62fe94
```

Variabelen van main() wagon* w =0xf316d8⁴

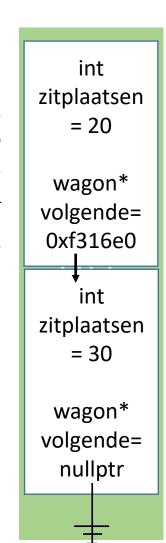


```
void printTrein(const wagon* w) {
    while (w!=nullptr) {
        cout << "Wagon met "
             << w->zitplaatsen
              << " plaatsen" << endl;</pre>
        w=w->volgende;
```

Wagon met 20 plaatsen

```
0x62fe84
0x62fe85
0x62fe86
0x62fe87
0x62fe88
0x62fe89
0x62fe8a
0x62fe8b
0x62fe8c
0x62fe8d
0x62fe8e
0x62fe8f
0x62fe90
0x62fe91
0x62fe92
0x62fe93
0x62fe94
```

Variabelen van main() wagon* w =0xf316d8¹


```
void printTrein(const wagon* w) {
    while (w!=nullptr) {
        cout << "Wagon met "
              << w->zitplaatsen
              << " plaatsen" << endl;</pre>
        w=w->volgende;
```

Wagon met 20 plaatsen

```
0x62fe84
0x62fe85
0x62fe86
0x62fe87
0x62fe88
0x62fe89
0x62fe8a
0x62fe8b
0x62fe8c
0x62fe8d
0x62fe8e
0x62fe8f
0x62fe90
0x62fe91
0x62fe92
0x62fe93
0x62fe94
```

Variabelen van main() wagon* w =0xf316d81

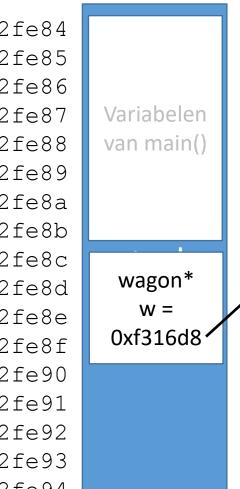
0xf316d8 int 0xf316d9 zitplaatsen 0xf316da = 20 0xf316db 0xf316dc wagon* 0xf316dd volgende= 0xf316de 0xf316e0 0xf316df 0xf316e0 int 0xf316e1 zitplaatsen 0xf316e2 = 30 0xf316e3 0xf316e4 wagon* 0xf316e5 volgende= 0xf316e6 nullptr 0xf316e7 0xf316e8

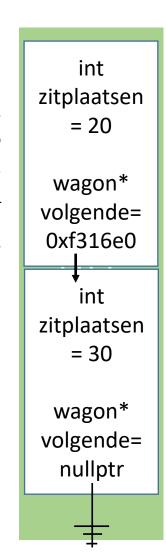


```
void printTrein(const wagon* w) {
    while (w!=nullptr) {
         cout << "Wagon met "</pre>
              << w->zitplaatsen
              << " plaatsen" << endl;</pre>
         w=w->volgende;
```

Wagon met 20 plaatsen

```
0x62fe84
0x62fe85
0x62fe86
0x62fe87
0x62fe88
0x62fe89
0x62fe8a
0x62fe8b
0x62fe8c
0x62fe8d
0x62fe8e
0x62fe8f
0x62fe90
0x62fe91
0x62fe92
0x62fe93
0x62fe94
```



```
void printTrein(const wagon* w) {
    while (w!=nullptr) {
        cout << "Wagon met "
             << w->zitplaatsen
              << " plaatsen" << endl;</pre>
        w=w->volgende;
```

Wagon met 20 plaatsen Wagon met 30 plaatsen

```
0x62fe84
0x62fe85
0x62fe86
0x62fe87
0x62fe88
0x62fe89
0x62fe8a
0x62fe8b
0x62fe8c
0x62fe8d
0x62fe8e
0x62fe8f
0x62fe90
0x62fe91
0x62fe92
0x62fe93
0x62fe94
```

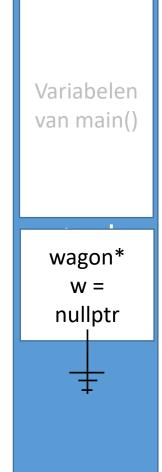

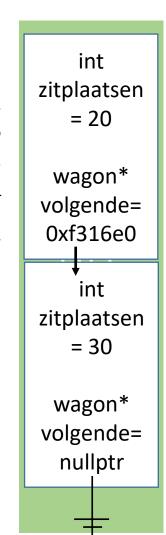
```
int
zitplaatsen
   = 20
 wagon*
volgende=
0xf316e0
   int
zitplaatsen
   = 30
 wagon*
volgende=
  nullptr
```


Wagon met 20 plaatsen Wagon met 30 plaatsen

```
0x62fe84
0x62fe85
0x62fe86
0x62fe87
0x62fe88
0x62fe89
0x62fe8a
0x62fe8b
0x62fe8c
0x62fe8d
0x62fe8e
0x62fe8f
0x62fe90
0x62fe91
0x62fe92
0x62fe93
0x62fe94
```

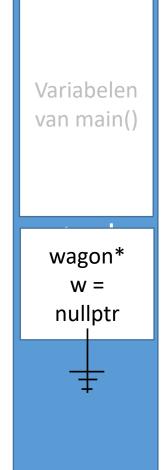

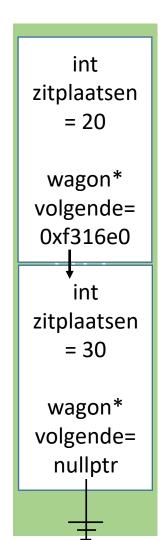

Wagon met 20 plaatsen Wagon met 30 plaatsen

```
0x62fe84
0x62fe85
0x62fe86
0x62fe87
0x62fe88
0x62fe89
0x62fe8a
0x62fe8b
0x62fe8c
0x62fe8d
0x62fe8e
0x62fe8f
0x62fe90
0x62fe91
0x62fe92
0x62fe93
0x62fe94
```

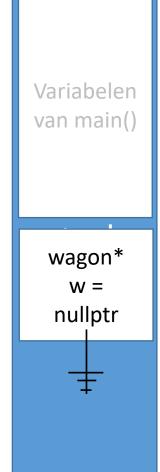

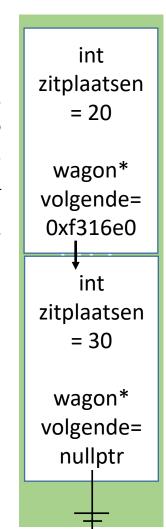

Wagon met 20 plaatsen Wagon met 30 plaatsen

```
0x62fe84
0x62fe85
0x62fe86
0x62fe87
0x62fe88
0x62fe89
0x62fe8a
0x62fe8b
0x62fe8c
0x62fe8d
0x62fe8e
0x62fe8f
0x62fe90
0x62fe91
0x62fe92
0x62fe93
0x62fe94
```


• We kunnen de trein uitbreiden (vooraan):

```
Nieuwe eerste wagon
wagon* addWagon(wagon* eerste, int z)
    wagon* w=new wagon;
    w->zitplaatsen=z;
    w->volgende=eerste;
    return w;
```

```
struct wagon {
   int zitplaatsen;
   wagon* volgende;
};
```


• We kunnen de trein uitbreiden (achteraan):

```
void addWagonAchteraan(wagon* trein, int z) {
    // Zoek de laatste wagon
    while (trein->volgende != nullptr) {
        trein=trein->volgende;
    }

    // Voeg de wagon toe
    trein->volgende=new wagon;
    trein->volgende->volgende=nullptr;
    trein->volgende->zitplaatsen=z;
}
```

```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```


• Let op! Wat als we oproepen met een lege trein?

```
void addWagonAchteraan(wagon* trein, int z) {
    // Zoek de laatste wagon
    while (trein->volgende != nullptr) {
        trein=trein->volgende;
    }

    // Voeg de wagon toe
    trein->volgende=new wagon;
    trein->volgende->volgende=nullptr;
    trein->volgende->zitplaatsen=z;
}
```

```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```


 Let op! Wat als we oproepen met 丈 wagon { nullptr zitplaatsen; ERROR!!! wagon* volgende; hteraan(wagon* trein, **int** z) { void addWago // Zoek de aatste wagon while (trein->volgende != nullptr) { trein=trein->volgende; // Voeg de wagon toe trein->volgende=new wagon; trein->volgende->volgende=nullptr; trein->volgende->zitplaatsen=z;

• Let op! Wat als we oproepen met een lege trein?

```
void addWagonAchteraan(wagon* &trein, int z) {
    if (trein==nullptr)
        trein=new wagon;
        trein->volgende=nullptr;
        trein->zitplaatsen=z;
    wagon* laatste=trein;
    // Zoek de laatste wagon
    while (laatste->volgende != nullptr) {
        laatste=laatste=>volgende;
```

```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```


"Trein" aanmaken

• Gegeven een vector met aantal zitplaatsen, maak een trein aan met exact die aantallen zitplaatsen:

```
wagon* maakTrein(vector<int> v) {
    wagon* result = new wagon;
    wagon* current = result;
    result->zitplaatsen=v[0];
    for (int i=1;i<v.size();i++) {</pre>
        current->volgende=new wagon;
        current=current->volgende;
        current->zitplaatsen=v[i];
    current->volgende=nullptr;
    return result;
```

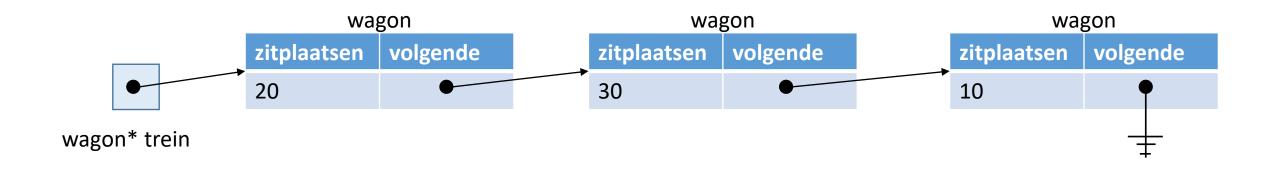

Delete

 Schrijf een functie die een trein, gegeven door middel van een pointer naar de eerste wagon, volledig terug verwijderd. Dat is, alle objecten die met new werden aangemaakt in maakTrein(vector<int> v) moeten terug verwijderd worden door middel van delete. Schrijf een functie void ontmantel_trein(wagon* trein) die dit doet.

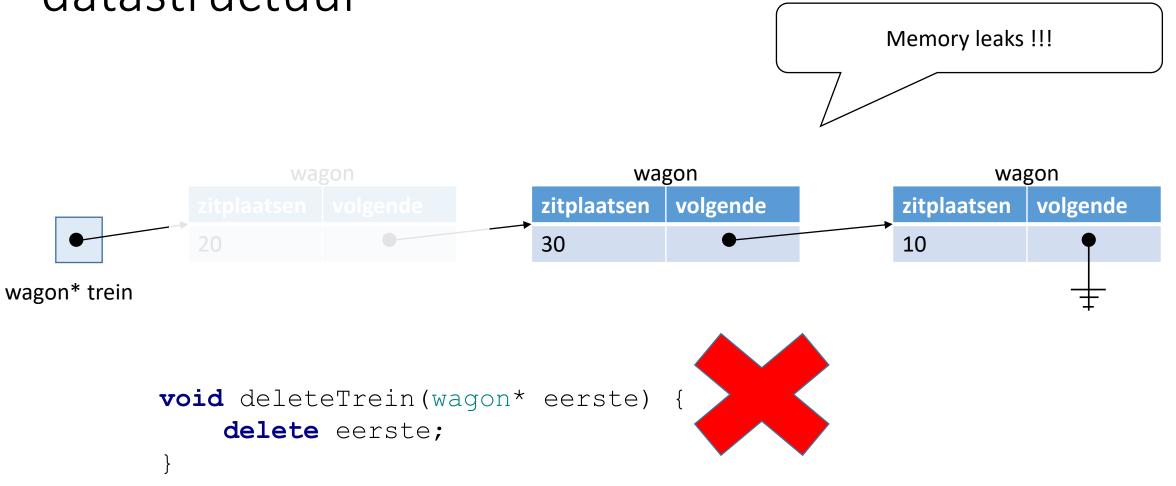

Conceptuele voorstelling van onze datastructuur

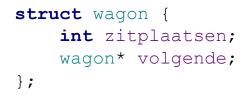

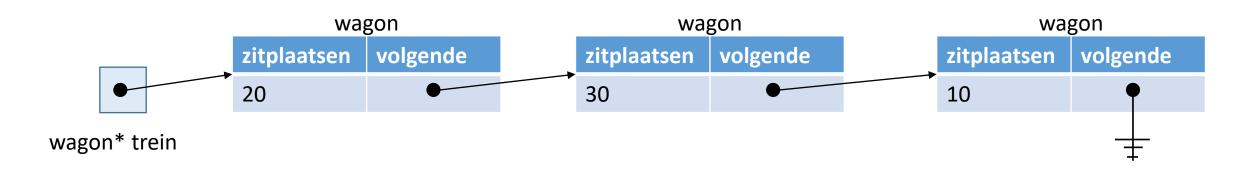

Conceptuele voorstelling van onze datastructuur

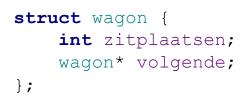

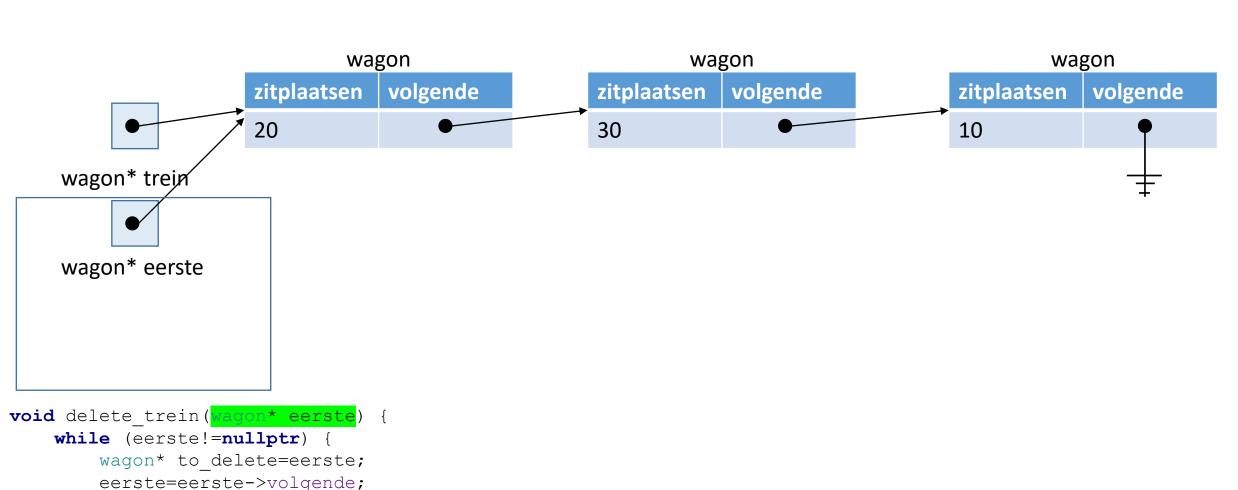


```
void delete_trein(wagon* eerste) {
    while (eerste!=nullptr) {
        wagon* to_delete=eerste;
        eerste=eerste->volgende;
        delete to_delete;
}
```


delete to_delete;

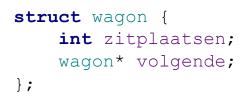

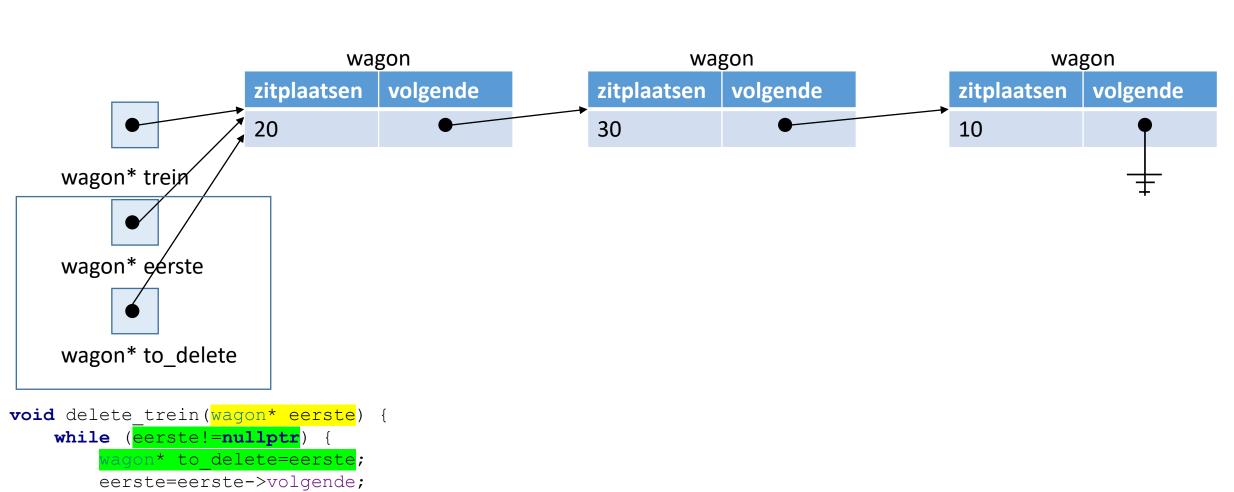

delete to_delete;

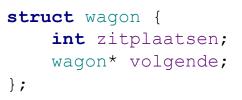
48

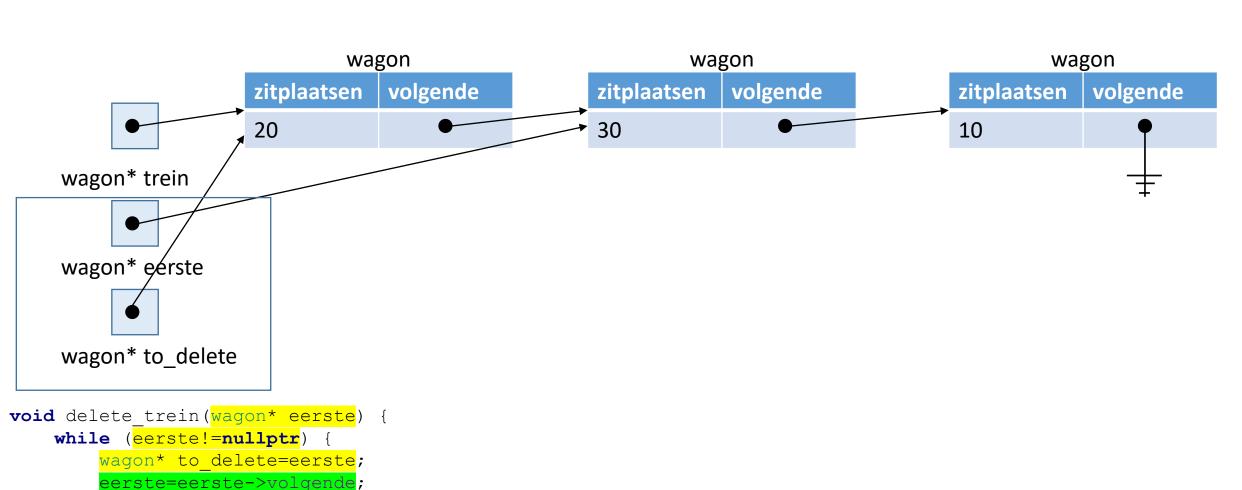

delete to_delete;

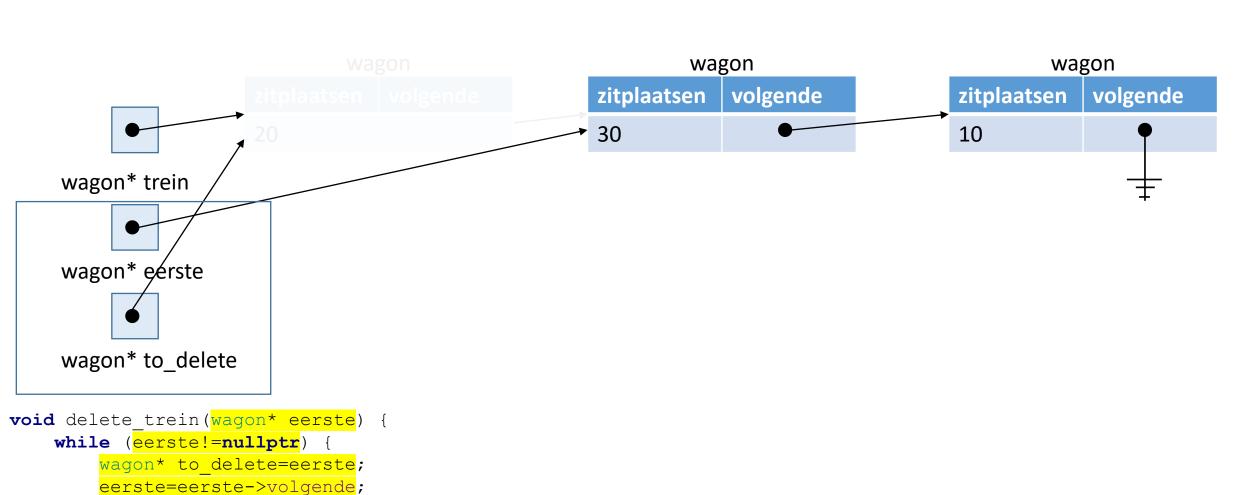

delete to delete;

50

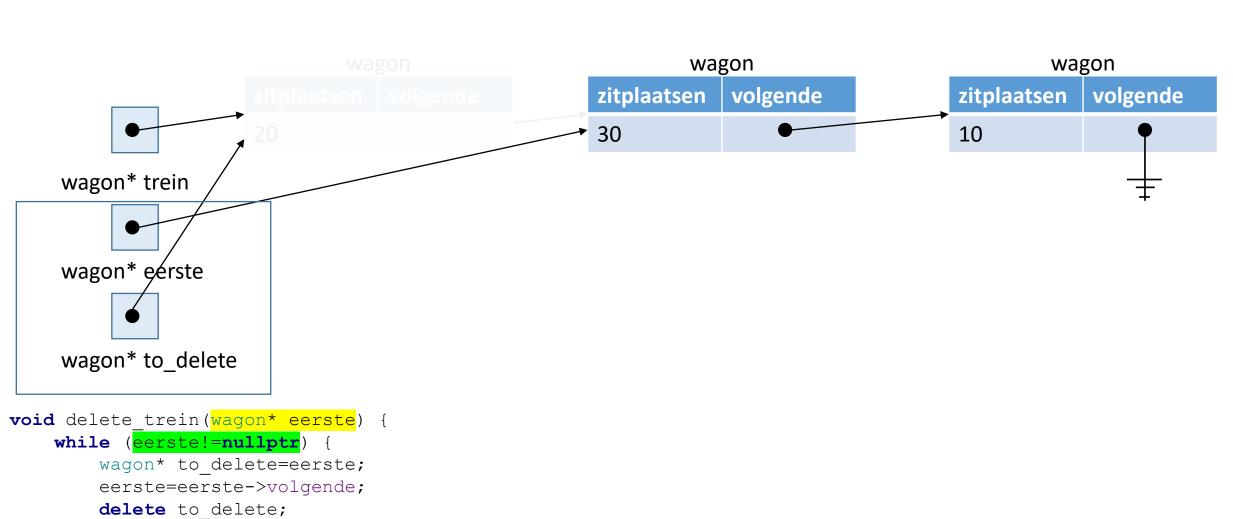
```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```


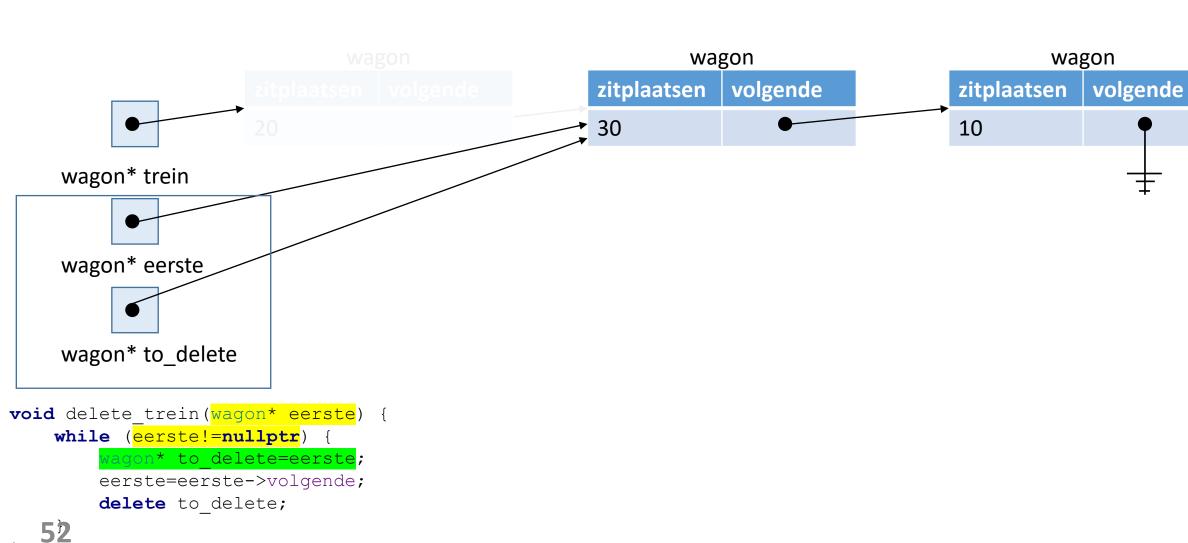
51

```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```


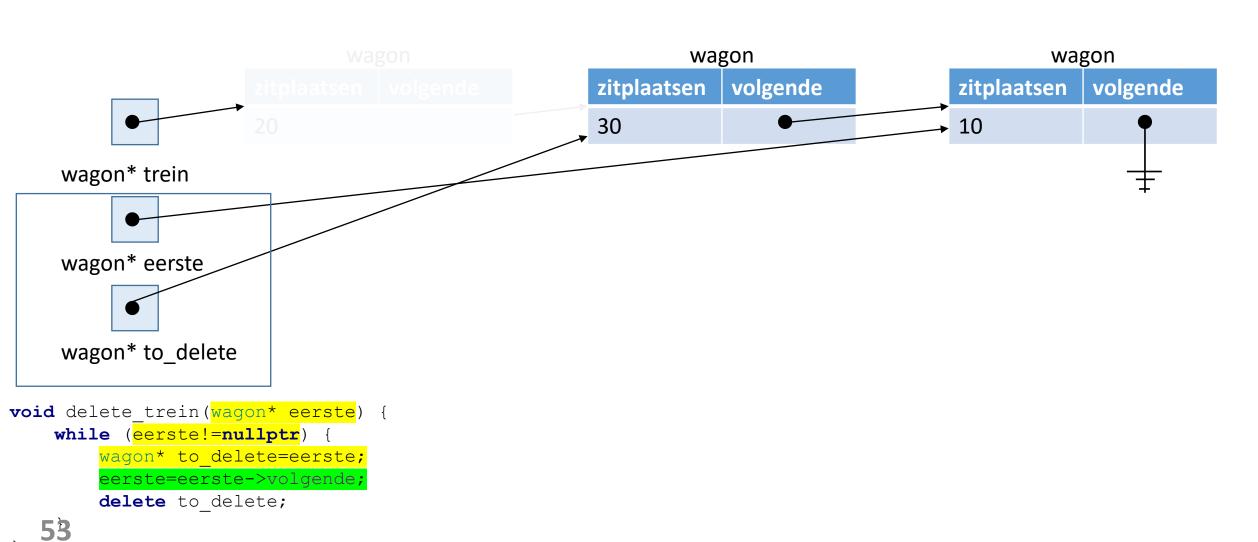


```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```


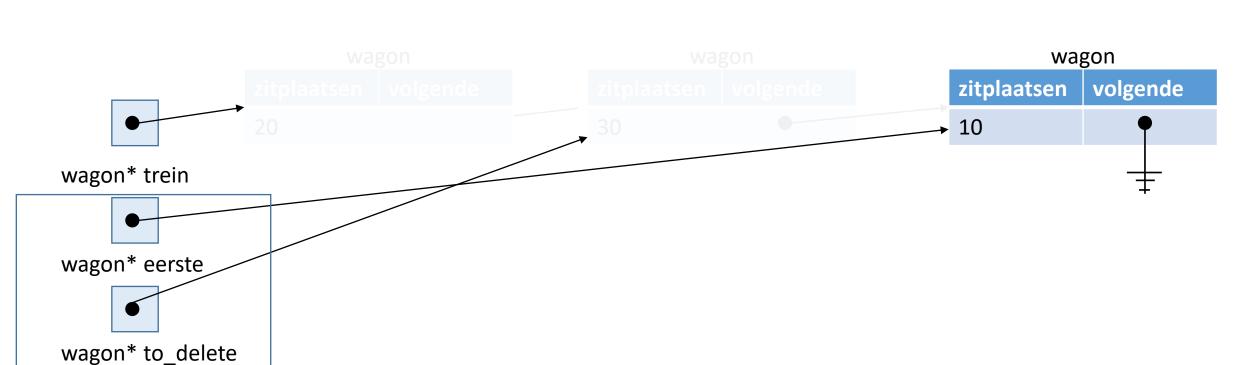


```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```



```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```



```
void delete_trein(wagon* eerste) {
    while (eerste!=nullptr) {
        wagon* to_delete=eerste;
        eerste=eerste->volgende;
        delete to_delete;

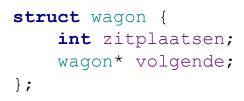
54
```

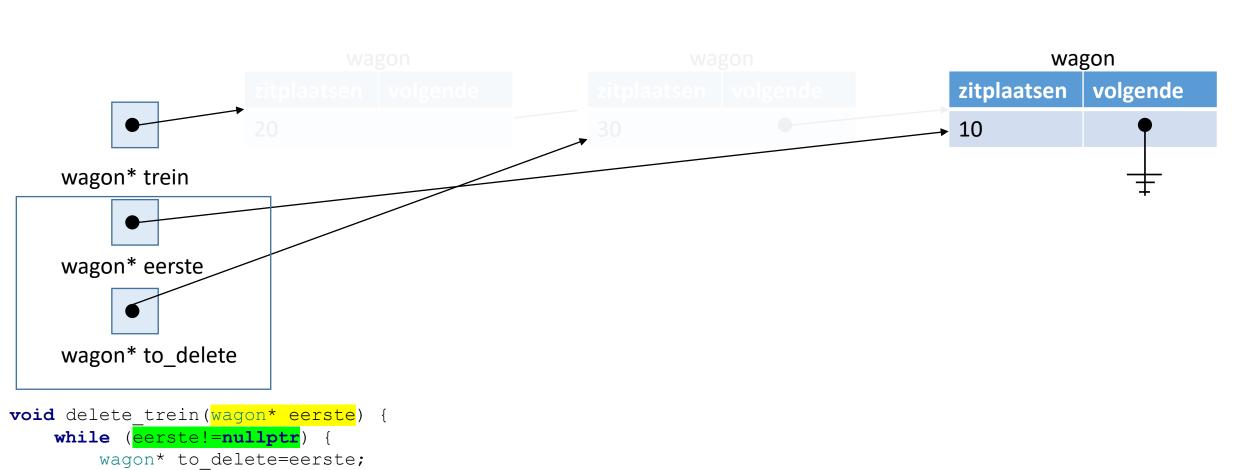

eerste=eerste->volgende;

delete to_delete;

55

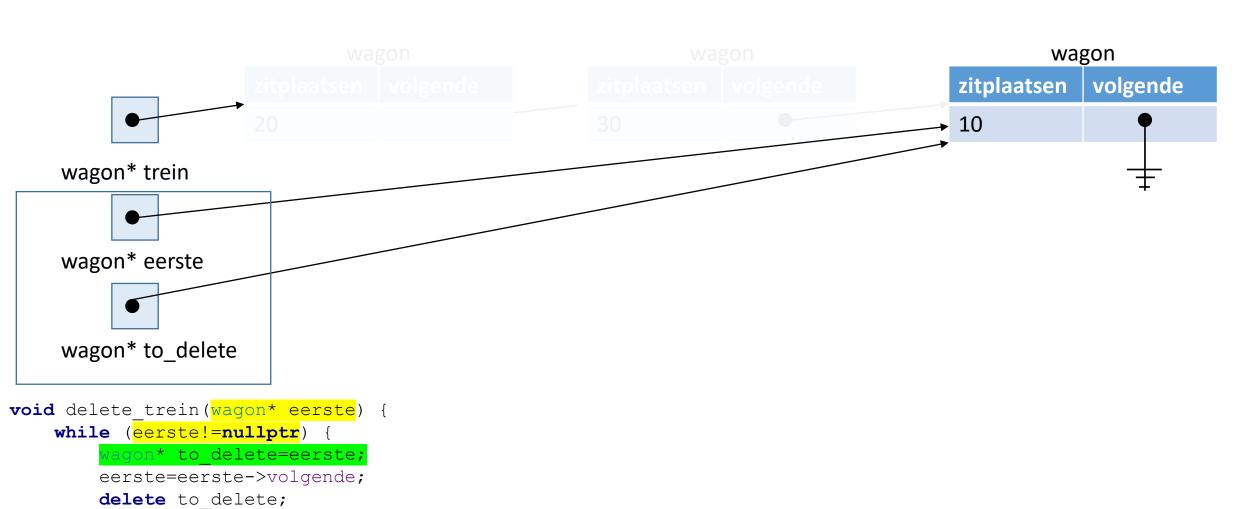

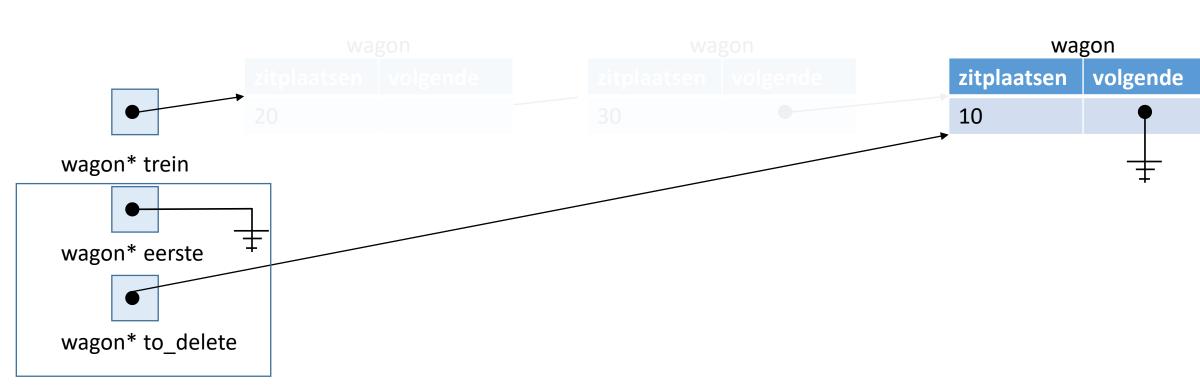
56

```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```



```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```

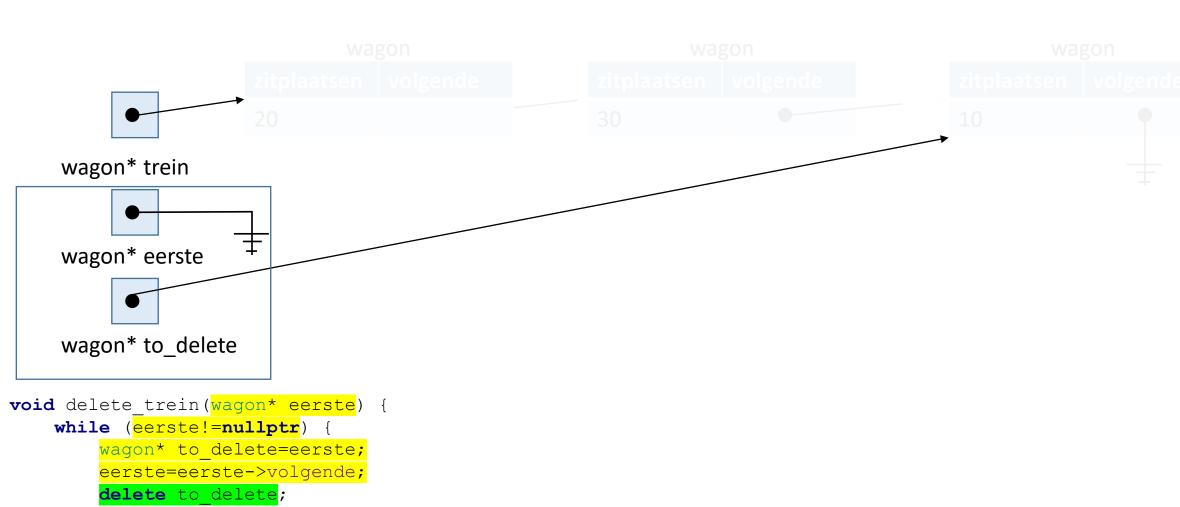


```
void delete_trein(wagon* eerste) {
    while (eerste!=nullptr) {
        wagon* to_delete=eerste;
        eerste=eerste->volgende;
        delete to_delete;
}
```


58

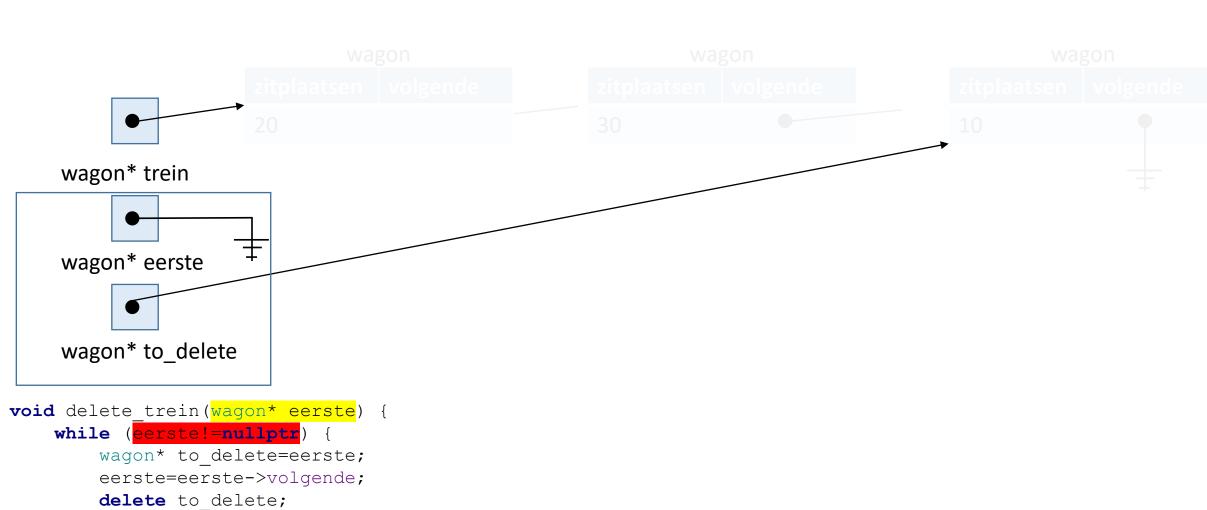
```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```


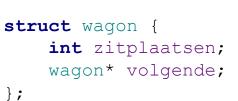

59

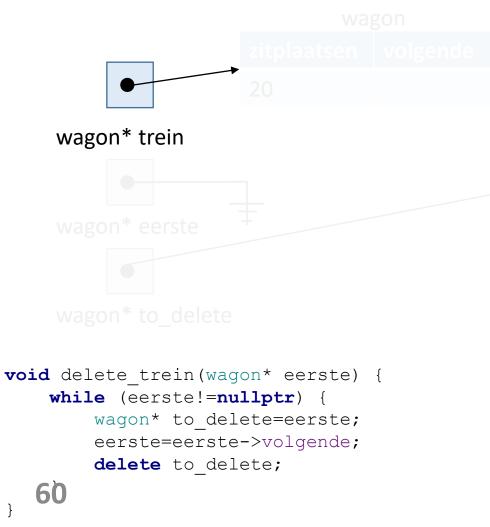
```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```


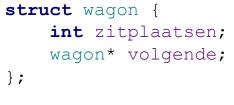

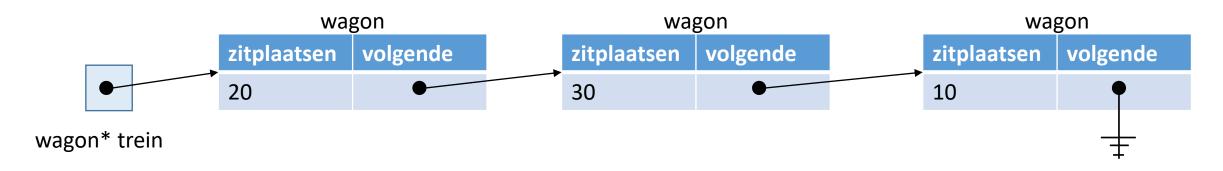


```
vagon
zitplaatsen volgende
10
```

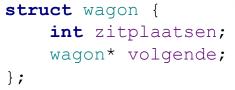

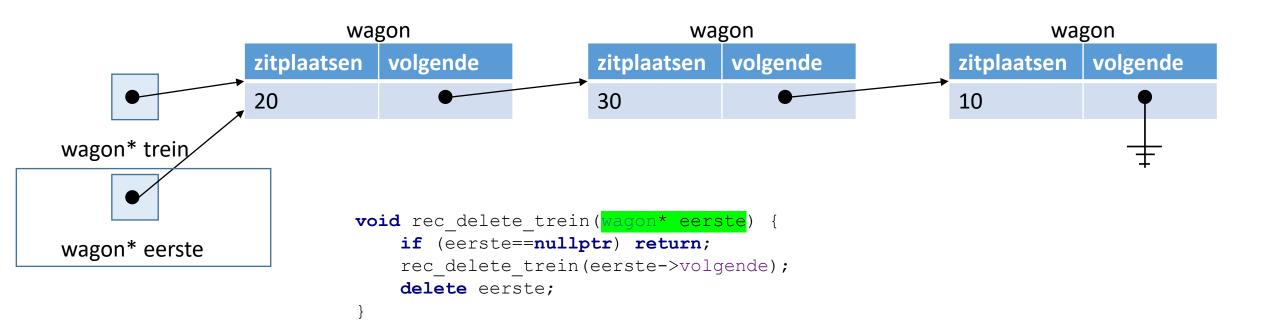

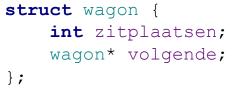
```
void rec_delete_trein(wagon* eerste) {
    if (eerste==nullptr) return;
    rec_delete_trein(eerste->volgende);
    delete eerste;
}
```

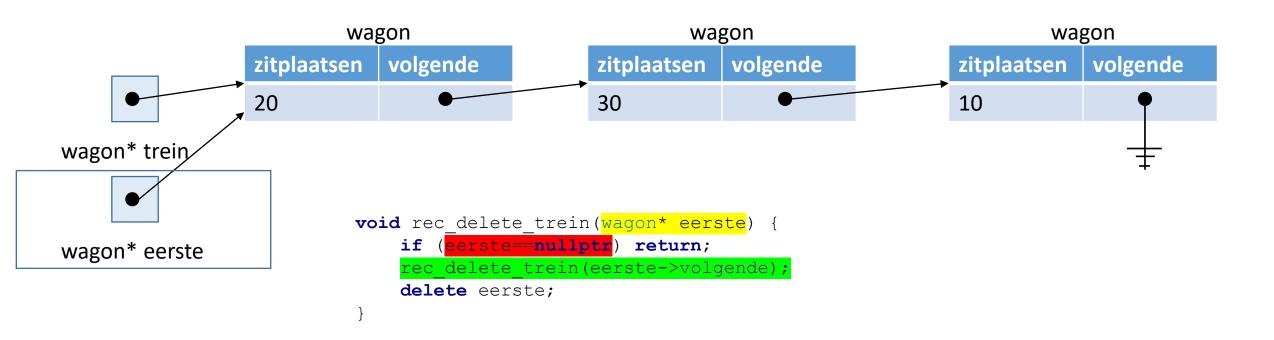

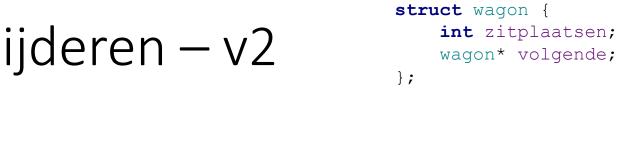

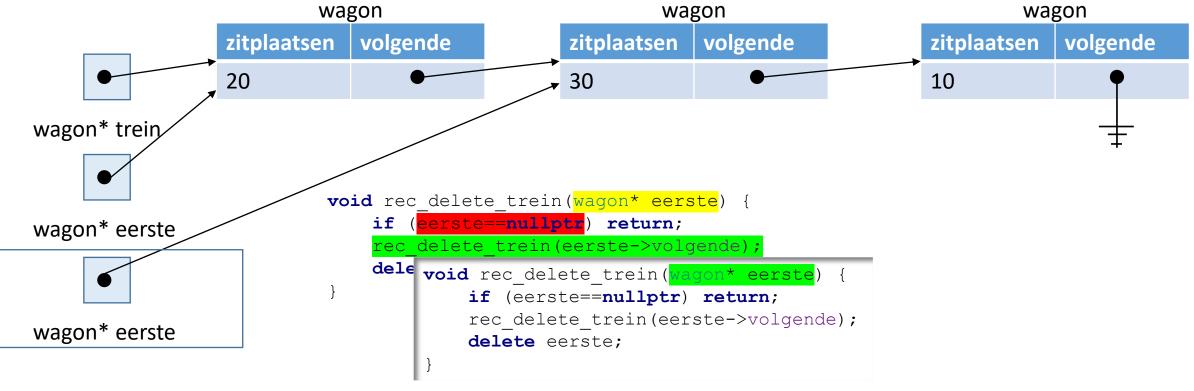

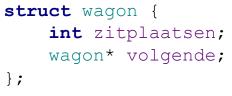

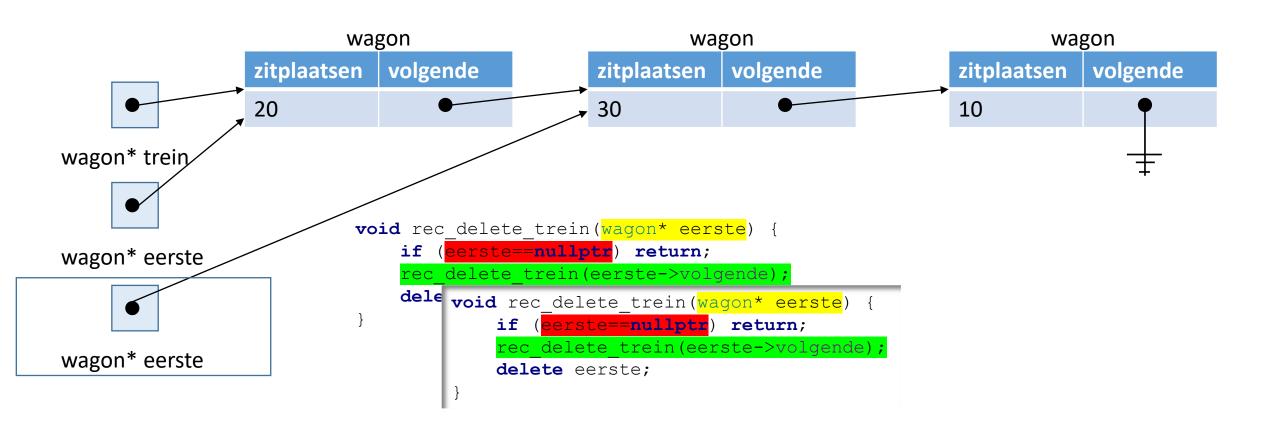

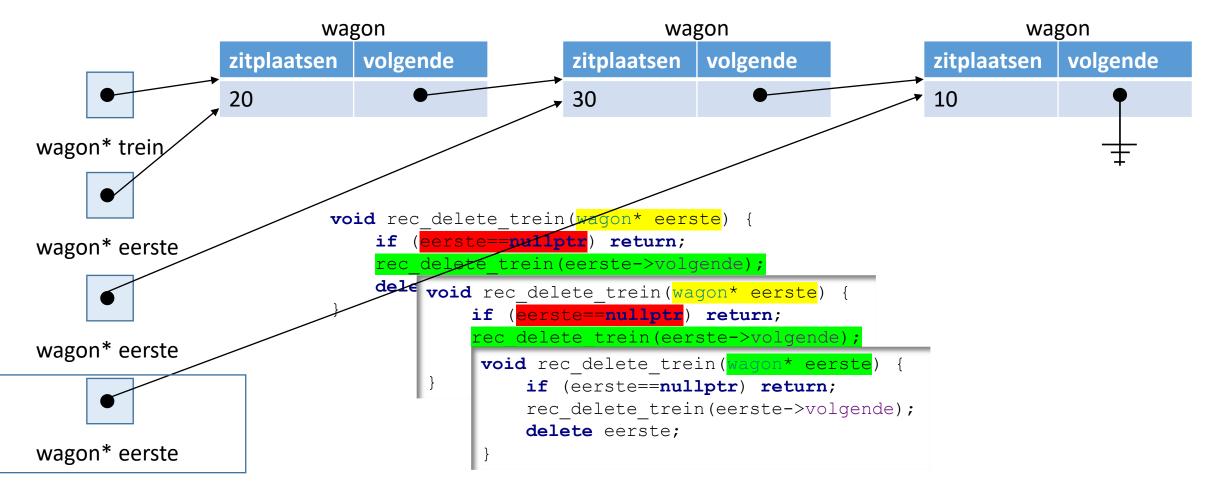

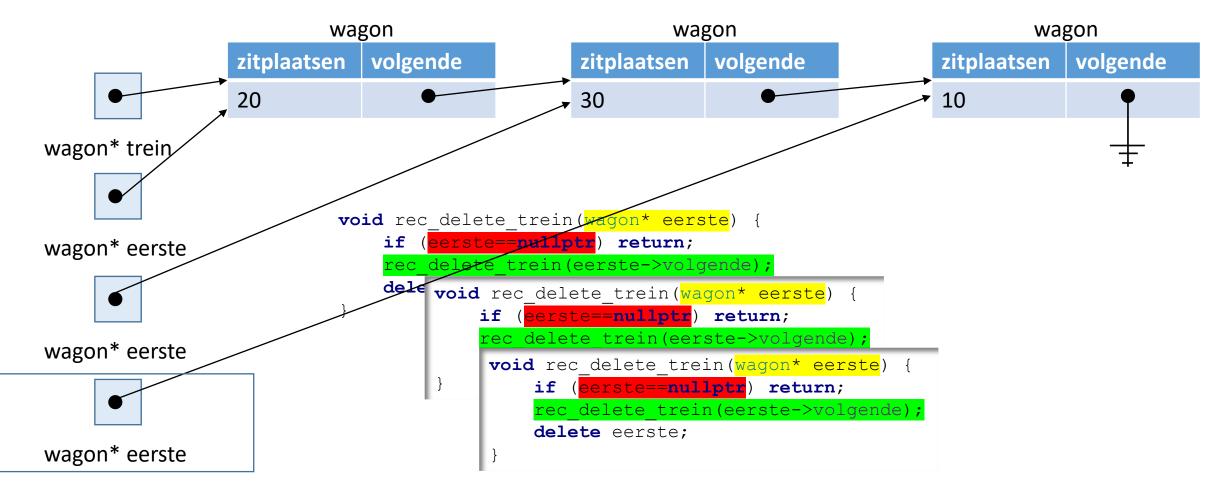


```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```


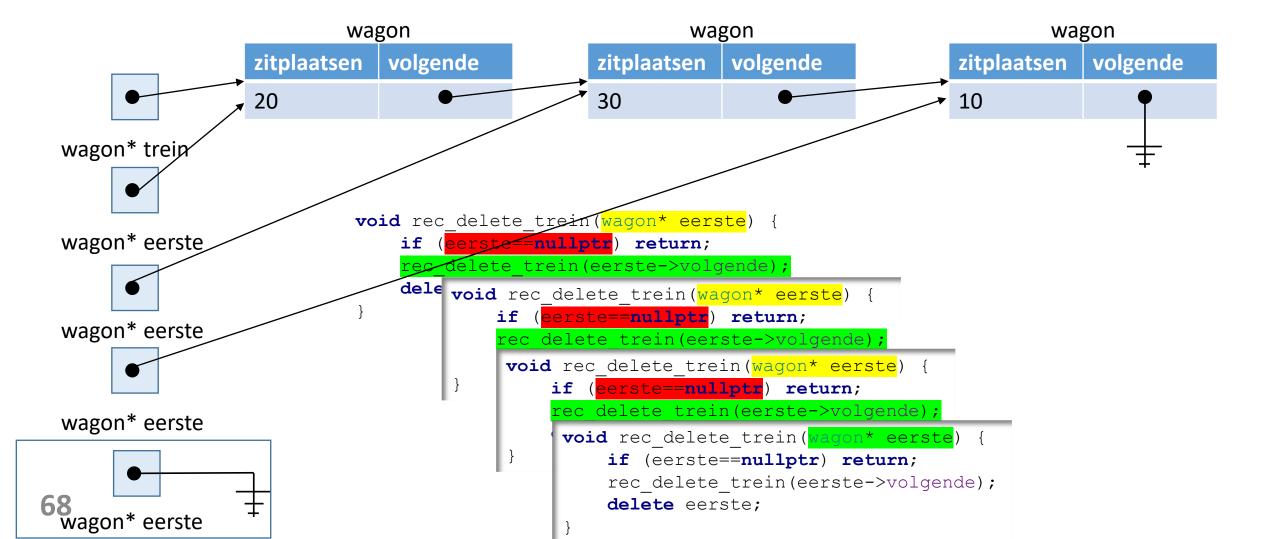


```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```


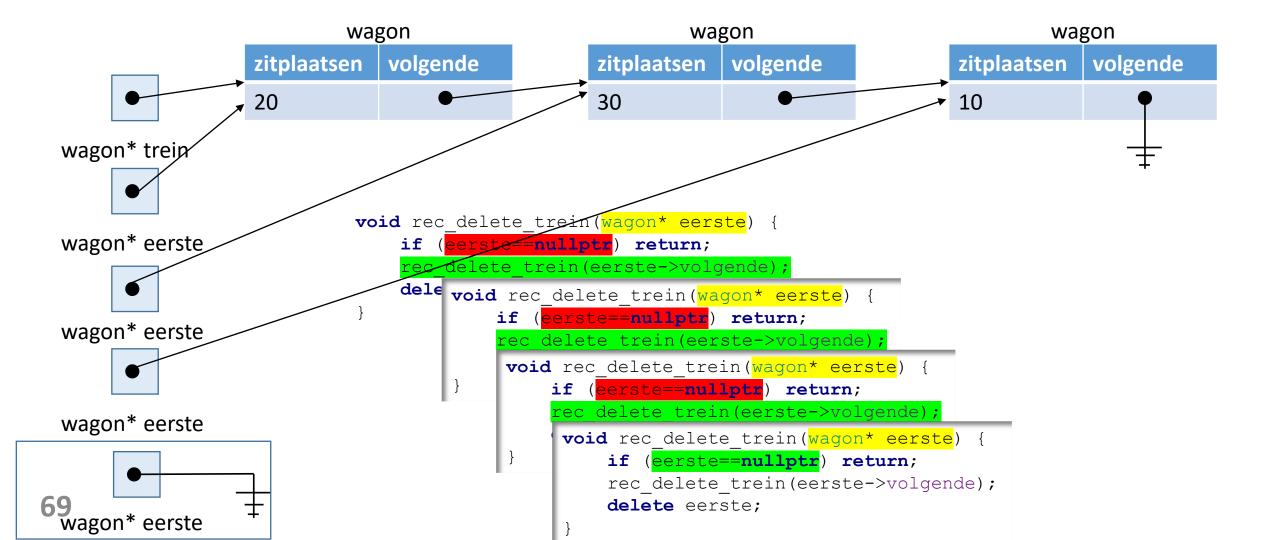


```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```

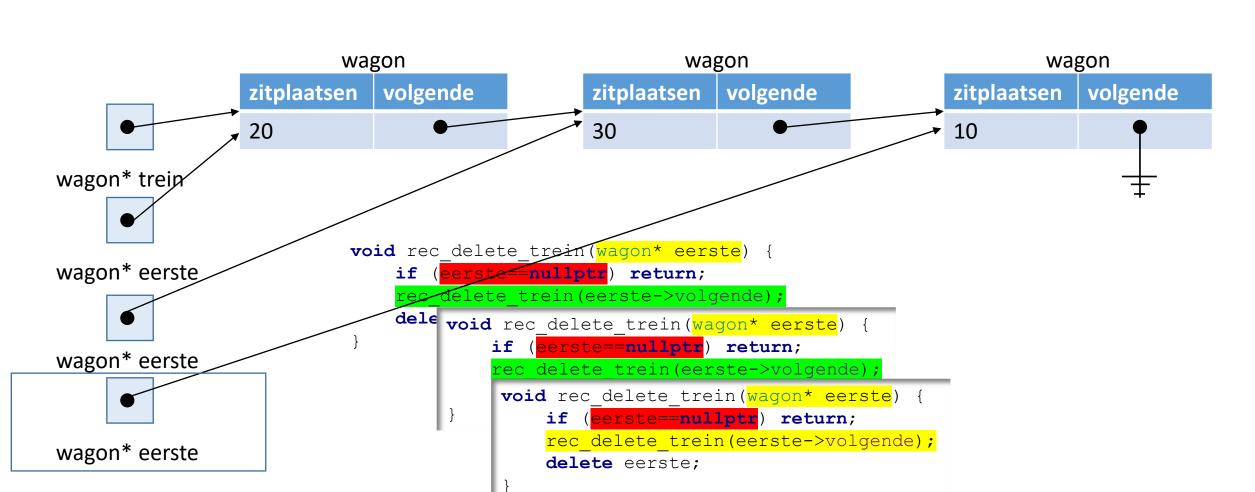


```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```


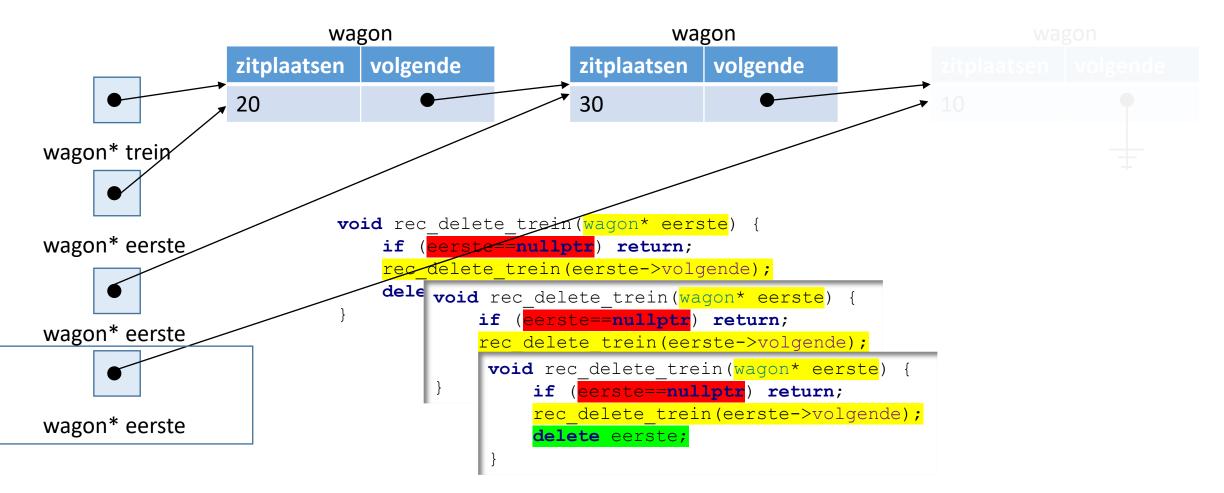

struct wagon {

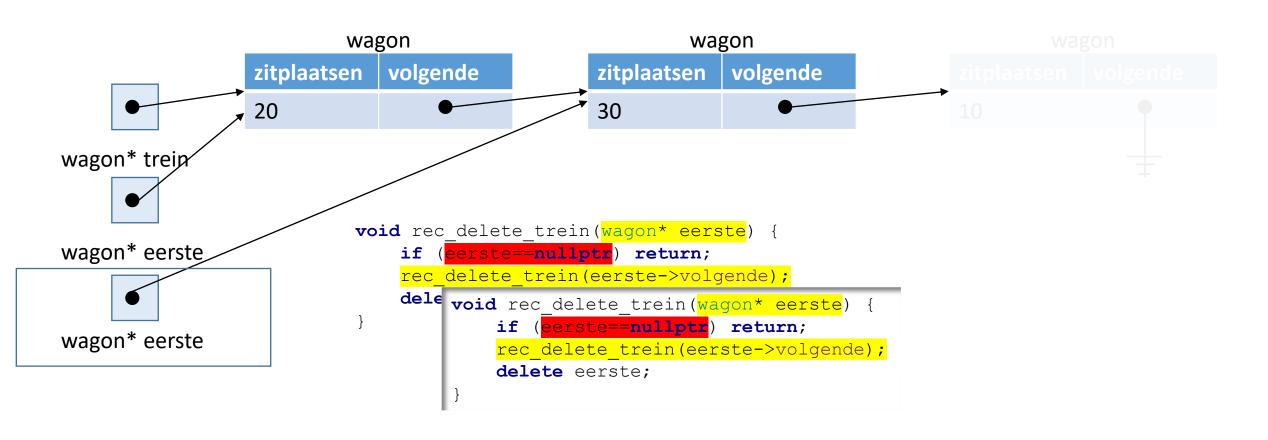


```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```

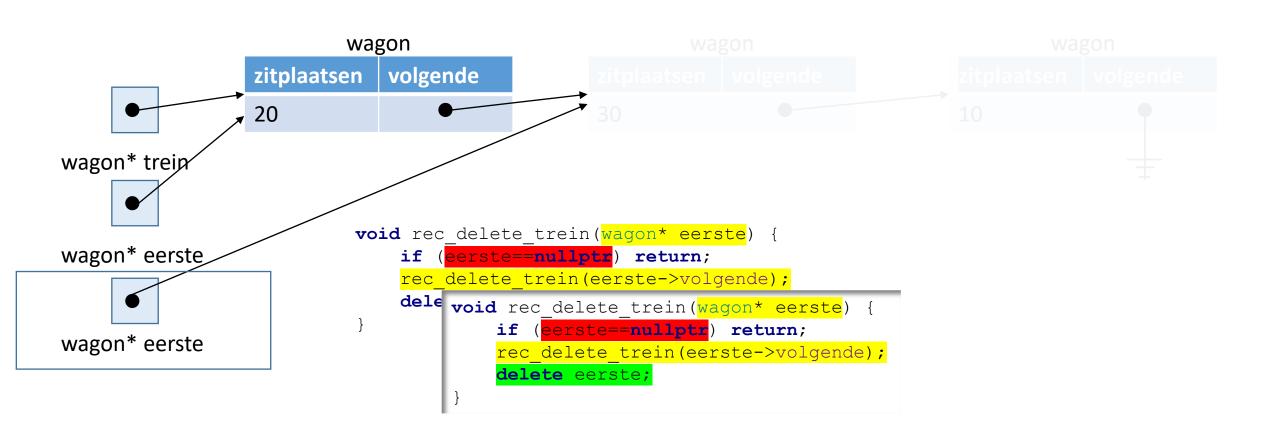


```
struct wagon {
    int zitplaatsen;
    wagon* volgende;
};
```

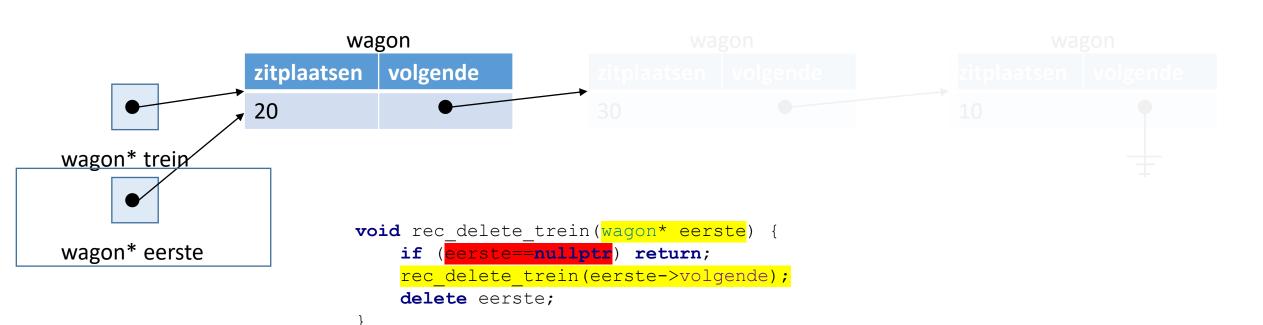

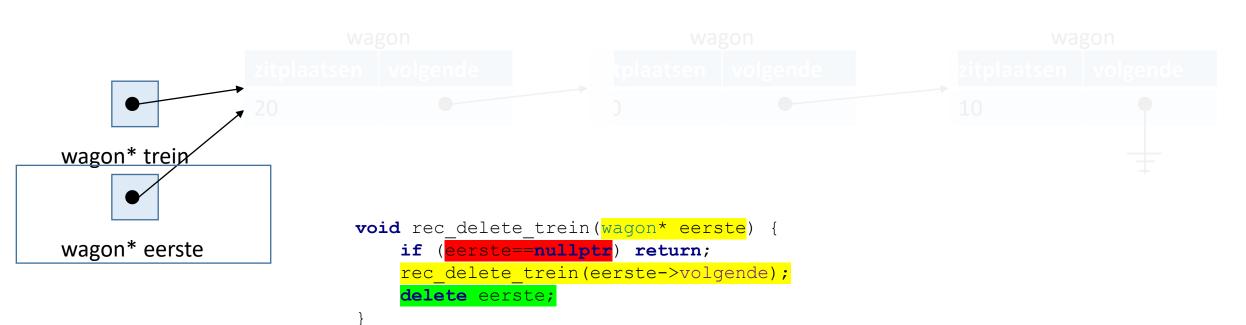
struct wagon {

struct wagon {

struct wagon {


```
void rec_delete_trein(wagon* eerste) {
    if (eerste==nullptr) return;
    rec_delete_trein(eerste->volgende);
    delete eerste;
}
```


Stack implementatie

• Interface:

```
typedef StackNode* Stack;

Stack newIntStack();
void push(Stack &S, int c);
bool empty(Stack S);
int pop(Stack &S);
```

• Om het programma overzichtelijk te houden kunnen we een *forward declaration* van onze functies doen, en pas na de functie main() de *definitie* van de functie geven.

Forward declaration


```
struct StackNode {
    StackNode* next=nullptr;
    int content;
};
typedef StackNode* Stack;
Stack newIntStack();
void push(Stack &S, int c);
bool empty(Stack S);
int pop(Stack &S);
int main() {
    Stack S=newIntStack();
    for (int i=0;i<10;i++) {</pre>
        push(S,i);
    for (int i=0;i<12;i++) {</pre>
        cout << pop(S) << " ";
    cout << endl;
    return 0;
```

```
Stack newIntStack() {
void push(Stack &S, int c) {
bool empty(Stack S) {
int pop(Stack &S) {
```


Graaf implementatie

• Graaf wordt bewaard in een bestand van de volgende vorm:

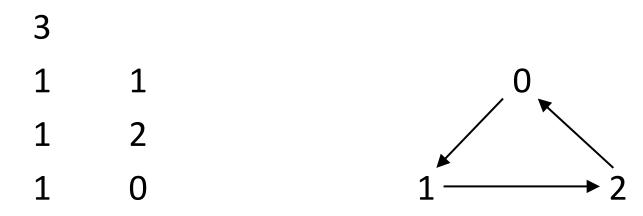
#nodes

#buren node 0	buur 0	buur 1	buur 2	•••
#buren node 1	buur 0	buur 1	buur 2	•••
#buren node 2	buur 0	buur 1	buur 2	• • •

Graaf implementatie

• Graaf wordt bewaard in een bestand van de volgende vorm:

• We willen de graaf van disk laden en zo compact mogelijk opslaan in het geheugen

Graaf implementatie

```
struct Node {
    int degree=0;
    int* neighbors=nullptr;
};
struct Graph {
    int n=0;
    Node* nodes=nullptr;
};
Graph readGraphFromDisk(string name);
```


Depth-first search in de graaf

• Vind een doelnode startende van een gegeven node

```
bool reachable(Graph G, int sID, int tID);
```

We maken gebruik van depth-first search

